

DEVLET DESTEKLİ BİTKİSEL ÜRÜN SİGORTASI
GENEL ŞARTLAR – 2022

A. SİGORTANIN KAPSAMI

A.1. Sigortanın Konusu

(1) Bu sigorta ile Tarım Sigortaları Havuzu, 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu'nun 12'nci maddesine istinaden, Cumhurbaşkanlığı kararı ile kapsama alınan risklerin, Çiftçi Kayıt Sistemine (ÇKS) kayıtlı olan parsellerde (açık alan) yetiştirilen bitkisel ürünlerde ve/veya meyve ağaçları, çay ve asmaların kendileri ile fidanlarında, süs bitkisi fidanlarında, bağ ve meyve bahçeleri için dolu ağı ve örtü ile destek (telli terbiye) sistemlerinde; doğrudan neden olacağı maddi zararları sigorta bedeline kadar teminat altına alır.

(2) Bitkisel ürün sigortası ile ağaç ve fidanların kendileri için yapılan sigorta birbirinden ayrı olarak değerlendirilir.

(3) Teminat altına alınan riskler poliçede belirtilir.

(4) Bu genel şartların uygulanmasında, Devlet Destekli Bitkisel Ürün Sigortası Tarife ve Talimatları dikkate alınır.

A.2. Teminat Kapsamında Olan Haller ve Teminatların Tanımı

A.2.1. Teminat Kapsamında Olan Haller

(1) Bu sigorta ile,

- a) Dolu, fırtına, hortum, yangın, deprem, heyelan, taşıt çarpması, sel ve su baskınının ürünlerde neden olduğu miktar kaybı,
- b) Dolunun yaş meyve, yaş sebze ve kesme çiçeklerde neden olduğu kalite kaybı,
- c) Yaban domuzunun tarla ürünlerinde, sebzelerde, fidanlarda ve çilekte neden olduğu miktar kaybı,
- ç) Kuşların, Ayçiçeği (Yağlık), Ayçiçeği (Çerezlik) ürünleri ile Ayçiçeği (Sertifikalı Tohumluk) ürününün olgunlaşma ve hasat döneminde tabla üzerindeki tohumları yemesi suretiyle ortaya çıkan miktar kaybı
- d) Yağmur riskinin, Pamuk ve Pamuk (Sertifikalı Tohumluk) ürününde kozaların açılmasından itibaren hasada kadar olan dönemde, açılmış kozalarda neden olduğu miktar kaybı,
- e) Don riskinin, meyve ve bağ fidanlarında neden olduğu miktar kaybı zararı ile şekerpancarı, kabak (çerezlik), domates (salçalık), domates (sofralık), biber (chili), biber (dolmalık), biber (sivri, çarliston), biber (salçalık), biber (kırmızı), biber (kapyra), biber (üçburun), biber (kaliforniya), biber (macar), biber (jalapeno), biber (turşuluk), patlıcan ürünlerinde fide ve yapraklanma döneminde yeniden ekim dikime neden olacak şekilde meydana getirdiği zararlar.

(2) İsteğe bağlı olarak,

- a) Don riskinin yaş meyvelerde ve yağgülünde neden olduğu miktar kaybı zararları,
- b) Dolu ağı ve örtü ile destek (telli terbiye) sistemleri ve bu sistemlerin altında bulunan ürünlerde; dolu, dolu ağırlığı, kar ağırlığı, fırtına, hortum, yangın, deprem, heyelan, sel ve su baskını, taşıt çarpması risklerinin neden olduğu zararlar,

- c) Yağmur riskinin; kiraz ve üzüm ürünlerinde olgunlaşma ve hasat dönemlerinde neden olduğu miktar kaybı ile taze tüketime yönelik olarak üretilen incirlerde olgunlaşma ve hasat dönemlerinde yol açtığı kalite kaybı, kurutmalık amaçlı üretilen incirlerde olgunlaşma ve buruklaşma dönemlerinden hasada kadar olan dönemde neden olduğu miktar ve kalite kaybı
- ç) Dolu, fırtına, hortum, yangın, deprem, heyelan, taşıt çarpması, sel ve su baskını, yaban domuzu zararı risklerinin, arpa, buğday, çavdar, tritikale ve yulaf ürünleri ile bu ürünlerin sertifikalı tohumluklarının sap kısmında neden olduğu miktar kaybı,
- d) Dolu, fırtına, hortum, yangın, deprem, heyelan, taşıt çarpması, sel ve su baskını risklerinin, salamuralık yaprak üretimi yapılan asmaların yapraklarında neden olduğu miktar kaybı,
- e) Sıcak havanın, altıntop, limon, mandalina, portakal ürünlerinde çiçeklenme, meyve tutumu ve küçük meyve dönemlerinde kuruma, dökülme; üzümelerde ise çiçeklenme ve tane bağlama dönemlerinde salkımlarda tane tutumunun gerçekleşmemesi ve tanede büyümenin durması, kuruması ve dökülmesi şeklinde neden olduğu miktar kaybı

teminat kapsamına alınabilmektedir.

(3) İsteğe bağlı ek teminatlar tek başına sunulamaz.

(4) Ekonomik olarak verime yatmış meyve ağaçları, çay ve asmaların kendileri ile fidanlarında, süs bitkisi fidanlarında; dolu, fırtına, hortum, yangın, deprem, heyelan, sel ve su baskını, taşıt çarpması ve kar ağırlığı riskleri ile fidanlarda yaban domuzu zararı riski ile meyve ve bağ fidanlarında don riskinin neden olduğu tam hasarlar^(*) üründen bağımsız olarak sigorta ettirilebilir.

(*) Tam hasar; teminat altındaki riskler nedeniyle meyve ağaçları, çay ve asmaların kendilerinde 3 yıllık verimin tamamen kaybına; meyve ağaçlarının, çayın, asmaların ve süs bitkilerinin fidanlarında ise fidan özelliklerini kaybetmelerine yol açan zararları ifade eder.

A.2.2. Teminatların Tanımı

(1) Bu sigorta ile verilen teminatların tanımı aşağıda belirtilmiştir.

- a) **Deprem Teminatı;** deprem ve yanardağ püskürmesinin, doğrudan neden olacağı yangın, infilak, yer kayması veya toprak çökmesi etkisiyle meydana gelen zararları,
- b) **Dolu Teminatı;** dolu tanelerinin doğrudan çarpma etkisiyle sigortalı üründe neden olduğu zararları,
- c) **Dolu Ağırlığı Teminatı;** dolu ağı ve örtü ile destek (telli terbiye) sistemleri üzerinde biriken dolunun gerek ağırlığı gerekse kayması ve/veya düşmesi nedeniyle ürünlerde, meyve ağaçları ve asmaların kendileri ile fidanlarında meydana gelen zararları,
- ç) **Dolu Kalite Kaybı Teminatı;** dolu tanelerinin doğrudan veya çarpma etkisiyle yaş meyve, sebze ve kesme çiçeklerde meydana gelen kalite kaybı zararlarını,
- d) **Don Teminatı;** hava sıcaklığının 0°C'nin altındaki derecelere düşmesi nedeniyle, doğrudan sigortalı ürünlerde meydana gelen miktar kaybı zararlarını,
- e) **Fırtına Teminatı;** yağmur, kar ve dolu ile beraber olsun veya olmasın; münhasıran fırtına (10 metre yükseklikte ve hızı 62 km/saatten fazla esen rüzgârlar) etkisiyle veya fırtına sırasında, rüzgârın kendisinin ve/veya devirdiği, sürüklediği veya attığı şeylerin çarpma, burma, kırma, dökme, yaralama etkisiyle meydana gelen zararları^(*),
- f) **Sıcak Hava Zararı;** Altıntop, limon, mandalina ve portakalda çiçeklenme, meyve tutumu ve küçük meyve dönemlerinde, meyve tutumu noksanlığından kaynaklanan dökümler ve normal dökümler hariç olmak üzere; günlük maksimum sıcaklığın 36°C derecenin üzerinde en az 4-6 saat seyretmesi sonrasında meyvelerde kuruma, dökülme, üzümelerde ise doğuş eksikliği, tane tutumu noksanlığı, sıcaklık dalgalanmaları nedenleriyle meydana gelen dökümlerden kaynaklanan kayıplar hariç olmak üzere; günlük maksimum sıcaklığın 38°C derecenin üzerinde en az 2-3 saat seyretmesi sonrasında çiçeklenme ve tane bağlama

- dönemlerinde salkımlarda tane tutumunun gerçekleşmemesi ve tanede büyümenin durması, kuruması ve dökülmesi şeklinde meydana gelen miktar kaybını (*),
- g) **Heyelan Teminatı;** zemini kayalardan, yapay dolgu malzemesinden, döküntü örtüsünden veya topraktan oluşmuş kütlelerin, yerçekimi, eğim, aşırı yağış, su ve benzeri diğer kuvvetlerin etkisi altında, yerlerinden koparak aşağı ve dışa doğru hareketinin etkisiyle meydana gelen zararları,
- ğ) **Hortum Teminatı;** dar bir alanda ani basınç değişikliği ile girdap şeklindeki çok şiddetli rüzgârın etkisiyle meydana gelen zararları,
- h) **Kar Ağırlığı Teminatı;** kar yağışından sonra meyve ağaçları, çay ve asmaların kendileri ile fidanları, süs bitkisi fidanları ve dolu ağı ve örtü ile destek (telli terbiye) sistemleri üzerinde biriken karın gerek ağırlığı gerekse kayması veya düşmesi nedeniyle meydana gelen zararları,
- i) **Sel ve Su Baskını Teminatı;** çok yoğun yağış veya kar erimesi sonucunda oluşan ani su akıntılarının etkisiyle vadi, göl, nehir, çay, dere yatakları ve kanalların, büyük su kütlesi ile yüklenerek taşması ve aşırı yağışlar nedeniyle eğimli arazilerde meydana gelen şiddetli yüzey akışları sonucunda ve bu yüzey akışlarının arazinin alt kısmında birikmesi sonucunda meydana gelen zararlar ile taban suyu yükselmesiyle ilgili olmayan, toprağın infiltrasyon (geçirgenlik) kapasitesinin üzerindeki yağış miktarı ile toprakta su birikmesi sonucunda meydana gelen kök boğulmaları nedeniyle sigortalı parselde hasat edilmemiş ürünlerde oluşan zararları,
- i) **Taşıt Çarpması Teminatı;** kara, hava ve deniz taşıtlarının çarpma etkisiyle, sigortalı bitkisel ürünler ile meyve ağaçları, çay ve asmaların kendileri ve fidanlarında, süs bitkisi fidanlarında ve dolu ağı ve örtü ile destek (telli terbiye) sistemlerinde meydana gelen zararları,
- j) **Yaban Domuzu Zararı Teminatı;** teminatın verildiği ürünler için, yaban domuzunun ezme, kırma, yatırma, çiğneme, yeme ve parçalama şeklinde neden olduğu zararları,
- k) **Yağmur Teminatı;** kiraz ve üzüm ürünlerinde meyve olgunlaşma ve hasat döneminde yağmurun etkisiyle meyve etinin hacim olarak hızlı genişlemesi, dış kabuğun bu gelişmeye karşı kendini adapte edememesi sonucunda meydana gelen çatlama zararları, taze tüketime yönelik olarak üretilen incirlerde olgunlaşma ve hasat dönemlerinde meydana gelen kalite kaybı zararları, kurutmalık amaçlı üretilen incirde ise olgunlaşma ve buruklaşmadan hasada kadar olan dönemde meyve kabuğunda lekeler, meyvede akmalar, fiziksel bozukluklar şeklinde ortaya çıkan miktar ve kalite kaybı zararları, pamuk ve pamuk (sertifikalı tohumluk) ürününde kozaların açılmasından itibaren hasada kadar olan dönemde, açılmış kozaların yağmur nedeni ile yere düşmesi sonucunda meydana gelen miktar kaybı zararlarını,
- l) **Yangın Teminatı;** yangının, yıldırımın, infilakın veya yangın ve infilak sonucu meydana gelen duman, buhar ve hararetin etkisiyle meydana gelen zararlarını,
- m) **Kuş Zararı Teminatı;** Ayçiçeği (yağlık), ayçiçeği (çerezlik) ürünleri ile ayçiçeği (sertifikalı tohumluk) ürününün olgunlaşma ve hasat döneminde kuşların tabla üzerindeki tohumları yemesi suretiyle ortaya çıkan miktar kaybı zararlarını

ifade eder.

(2) Bu tanımlar, teminatların genel açıklaması olup, gerçekleşen riskin ürün üzerindeki etkisinin belirlenmesinde Tarım Sigortaları Havuzu eksper raporları esas alınır.

(* Fırtına ve sıcak hava zararı hasarlarının tespitinde sahada fırtınaya ve sıcak hava zararına ilişkin emareler dikkate alınır.

A.3. Teminatın Kapsamı ve Sigorta Bedeli

A.3.1. Teminatın Kapsamı

(1) Bitkilerin teminat kapsamında olan kısımları, aşağıda belirtilmiştir.

- a) Tahıllarda, baklagillerde ve yağlı tohumlu bitkilerde, dane.
- b) Lifli bitkilerde, lif.
- c) Pamukta, kütlü pamuk.
- ç) Ana ürünü gövde olan bitkilerde, gövde.
- d) Ana ürünü kök ve yumru olan bitkilerde, kök ve yumru.
- e) Ana ürünü çiçek olan bitkilerde çiçek.
- f) Ana ürünü yaprak olan bitkilerde, yaprak.
- g) Tohum için üretilen bitkilerde, ürünün tohumluk elde etmek amacıyla hasat edilen kısmı.
- ğ) Meyvesi yenen bitkilerde, meyve.
- h) Kesme çiçeklerde, bitkinin kendisi.
- ı) Yem bitkilerinde, tüm yeşil aksam.
- i) Fidelerde, bitkinin kendisi.
- j) Süs bitkilerinde soğan ve rizomlar ile soğan, rizom ve tohumdan üretilen fide.
- k) Meyve bahçeleri ve bağlarda, dolu ağı ve örtü ile destek (telli terbiye) sistemleri.
- l) Arpa, buğday, çavdar, tritikale ve yulaf ürünleri ile bu ürünlerin sertifikalı tohumluklarında sap unsuru.
- m) Meyve ağaçları, çay ve asmaların kendileri ile fidanları, süs bitkisi fidanları,
- n) Salamuralık yaprak üretimi yapılan asmaların yaprakları.

A.3.2. Sigorta Bedeli

(1) Sigorta bedeli, ürünün ekili/dikili bulunduğu arazideki, toplam ürün miktarı/verimi ve birim fiyatı dikkate alınarak hesaplanan tutardır.

(2) Sigorta ettiren/sigortalı ürün miktarını/verimini ve birim fiyatını; normal iklim, bakım ve piyasa koşullarında beklenen ve Tarım Sigortaları Havuzu tarafından belirlenen azami ve asgari sınırlar içinde beyan eder.

(3) İsteğe bağlı sigortalanan sap unsuru, dolu ağı ve örtü ile destek (telli terbiye) sistemleri, meyve ağaçları, çay, asma yaprağı ve asmaların kendileri ile fidanları ve süs bitkisi fidanları için sigorta bedeli tarife ve talimatlarda yer alan esaslar çerçevesinde Tarım Sigortaları Havuzu tarafından belirlenir.

A.4. Teminat Dışında Kalan Haller

(1) Aşağıda belirtilen haller nedeniyle meydana gelen zararlar, sigorta teminatının dışındadır.

- a) Hasatları yapılarak bağ, bahçe ve tarlada bırakılmış veya kaldırılmış ürünlerde meydana gelen hasarlar.
- b) Her ne suretle olursa olsun, poliçenin vadesi dolmamış olsa dahi hasat gecikmesi sonucunda, üründe meydana gelen hasarlar.
- c) Dolu dışındaki yağışların ürünlere (kiraz, üzüm, incir, pamuk ve pamuk (sertifikalı tohumluk) ürünlerinde teminat kapsamında olan yağmur riski hariç) doğrudan verdiği zararlar.
- ç) Sigorta ettirenin/sigortalının veya fiillerinden sorumlu olduğu kişilerin kastından veya ağır kusurundan kaynaklanan hasarlar ve kayıplar.
- d) Herhangi bir nükleer yakıttan veya nükleer yakıtın yanması sonucu, nükleer atıklardan veya bunlara atfedilen sebeplerden kaynaklanan radyasyon veya radyoaktivite bulaşmalarının ya da bunların gerektirdiği askeri ve inzibati tedbirlerin sebep olduğu hasar ve kayıplar (Bu

bentte geçen yanma deyimini kendi kendini idame ettiren herhangi bir nükleer ayrışım olayını da kapsar).

- e) Kamu otoritesi tarafından, sigorta konusu yer ve ürünler üzerinde yapılacak tasarruflar sebebiyle, meydana gelen bütün hasar ve kayıplar.
- f) Grev, lokavt, kargaşa ve halk hareketleri ve kötü niyetli hareketler ve bunların gerektirdiği askeri ve inzibati hareketlerin sebep olduğu tüm hasarlar.
- g) Savaş, her türlü savaş olayları, istila, yabancı düşman hareketleri, savaş ilan edilmiş olsun olmasın çarpışma, iç savaş, ihtilal, isyan, ayaklanma ve bunların gerektirdiği inzibati ve askeri hareketler nedeniyle, meydana gelen bütün zararlar.
- ğ) Biyolojik ve/veya kimyasal kirlenme, bulaşma veya zehirlenmeler nedeniyle oluşacak zararlar dâhil olmak üzere, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nda belirtilen terör eylemleri ve bu eylemlerden doğan sabotaj ile bunları önlemek ve etkilerini azaltmak amacıyla, yetkili organlar tarafından yapılan müdahaleler sonucunda meydana gelen zararlar.
- h) Teminat kapsamındaki riskin gerçekleşmesine bağlı olarak ortaya çıkan dolaylı zararlar.
- ı) Teminat kapsamındaki risklerin gerçekleşmesinden dolayı, sigorta dönemini takip eden yıllarda meydana gelen zararlar.
- i) Hava sıcaklığı 0°C'nin altına düşmediği halde, hava sıcaklığındaki ani değişiklikler nedeniyle üründe meydana gelen renk bozuklukları ve değer eksilmeleri.
- j) Dolu dışındaki risklerin ürünlerin kalitesine verdiği zararlar.
- k) Fırtına ve deprem nedeniyle, denizin kabarması sonucunda, ürünlerde meydana gelen zararlar.
- l) Yağışların etkisiyle sel ve su baskınına yol açabilecek göl, nehir, çay, dere ve kanallar taşmadığı halde taban suyu seviyesinin yükselmesi sonucunda, sigortalı parseldeki ürünlerde meydana gelen zararlar.
- m) Poliçede belirtilen ürün ve çeşit ile arazide tespit edilen ürün ve çeşidin farklı olması durumunda meydana gelen zararlar.
- n) Teminat kapsamındaki bir risk gerçekleşsin ya da gerçekleşmesin üründe kültürel işlemlerin eksikliği nedeniyle meydana gelen verim kaybı.
- o) Hastalık ve zararlılar ile hayvanların neden olduğu kayıplar (yaban domuzunun tarla ürünlerine, sebzelere, fidanlara ve çileğe verdiği zararlar hariç).
- ö) Sadece meyve ağacı / asma üzerini örten kısmi sistemler ve asmalarda çardak sistemi ile aktif halde olmayan sistemler.
- p) Teminat kapsamındaki riskin gerçekleşmesine bağlı olarak, sigortalının hasar sonrası gerekli bakım ve yetiştirme koşullarını yerine getirmemiş olması nedeni ile ortaya çıkan dolaylı zararlar.
- r) Teminatın başlamasını tarif eden fenolojik evrelerden ve poliçe başlangıç tarihinden önce meydana gelen hasarlar ile ürünler için teminat dönemi olarak tanımlanan dönemler dışındaki dönemlerde meydana gelen hasarlar.
- s) Yağışların kiraz ve üzüm ürünleri için olgunlaşma dönemi (ben düşme ile hasat dönemi) dışında ürüne verdiği zararlar ile yağış etkisi olmaksızın hastalıklar, zararlılar ve fiziksel etmenlerden kaynaklanan çatlama zararları.
- ş) Asma yaprağı üretiminin amaçlanmadığı yapraklarda meydana gelen zararlar.
- t) Poliçede beyan edilen ada parselin dışında hasar tespiti yaptırılan zararlar.
- u) Hasadın geç yapılmasının, bitki fizyolojisine yapacağı olumsuz etki sonucunda ürünlerde meydana gelen zararlar.
- ü) Taze ve kurutmalık incir ürünlerinde olgunlaşma ve hasat dönemi dışında meydana gelen miktar ve kalite kayıpları, yağış ve diğer çeşitli nedenlerle meydana gelen çatlama zararları.
- v) Pamuk ürününde açılmış kozalarda aşırı yağış etkisiyle meydana gelen kalite kayıpları.
- y) Teminat kapsamındaki riskler dışında aşırı sulama, aşırı gübreleme, sık ekim, çeşit hassasiyeti, uygun olmayan teknoloji ve çeşit kullanımı gibi herhangi bir nedenle meydana gelen yatma zararları.
- z) Teminat kapsamındaki riskler dışında beslenme ve dölleme fizyolojisindeki eksiklikler, normal meyve ve dane gelişimindeki olumsuzluklar ve meyve/tane dökümleri nedeniyle meydana gelen zararlar.

- aa) Açık alanda dikili olmayan süs bitkisi fidanları.
- bb) Ayçiçeği ürünlerinde dane olum dönemi öncesindeki fenolojik dönemlerde kuşların verdiği zararlar.
- cc) Ayçiçeği ürünleri dışındaki diğer ürünlere kuşların verdiği zararlar.
- çç) Sıcak Hava Zararı teminatı için altıntop, limon, mandalina, portakalda çiçeklenme, meyve tutumu ve küçük meyve dönemlerinde, meyve tutumu noksanlığından kaynaklanan dökümler ve normal dökümler, üzümde ise çiçeklenme ve tane bağlama dönemlerinde doğuş eksikliği, tane tutumu noksanlığı, sıcaklık dalgalanmaları nedenleriyle meydana gelen dökümlerden kaynaklanan kayıplar.
- dd) Yeniden ekim/dikim kararıyla sonuçlanmış hasar tespitlerinde, ekim/dikim masraflarının tazmini sonrasında sigortalının üretim sezonu içinde aynı ürünün ya da farklı ürünün ekim/dikimini yapmamasından kaynaklı zararlar.
- ee) Ekonomik olarak verime yatmış meyve ağaçları, çay ve asmaların kendileri ile çay ve süs bitkisi fidanlarında meydana gelen don zararları.

A.5. Muafiyet ve Müşterek Sigorta

- (1) Meydana gelen zararın, sigorta bedelinin belli bir oranına veya miktarına tekabül eden kısmının tazmin edilmemesi kararlaştırılabilir.
- (2) Birinci fıkrada belirtilen muafiyetin yanı sıra; sigorta ettirenin/sigortalının, belirli bir müşterek sigorta oranıyla hasara iştirak etmesi kararlaştırılabilir.
- (3) Belirlenen muafiyet ve müşterek sigorta oranı, tarife ve talimatlar ile poliçede belirtilir.

A.6. Sigorta Başvurusunun Kabulü

- (1) Tarım Sigortaları Havuzunun yetkilendirdiği sigorta şirketi/acente, sigorta ettiren/sigortalı tarafından beyan edilen bilgilerin doğruluğunu ÇKS kayıtları ile teyit ederek, başvuruyu kabul eder ve poliçeyi düzenler.
- (2) Sigorta ettiren/sigortalı beyanı ile ÇKS bilgilerinin farklı olması durumunda; poliçe ÇKS' deki bilgilerin güncellenmesi halinde tanzim edilebilir.
- (3) Tarım Sigortaları Havuzu, gerekli gördüğü durumlarda sigortalanacak parselin risk incelemesini yapabilir. Bu incelemenin sonuçları çerçevesinde, sigortalanması uygun görülmeyen risklere karşı teminat verilmemesini kararlaştırabilir.
- (4) Aynı parselde yetiştirilen ve ÇKS' de ayrı ayrı kaydettirilmiş her bir ürün türü veya çeşidi için ayrı poliçe düzenlenir.
- (5) Sigorta ettiren/sigortalı, sigorta başvurularını, aksi kararlaştırılmadıkça; ürünlere, risklere ve coğrafi bölgelere göre belirlenmiş olan tarihlerden önce yapar.

A.7. Bağ ve Meyve Bahçelerinde Kurulan Dolu Ağı ve Örtü Sistemlerinin Risk İnceleme-Değerlendirme Esasları

- (1) Bağ ve meyve bahçelerinde dolu ağı ve örtüde risk incelemesi yapılması gereken durumlarda aşağıdaki esaslar dikkate alınır.
  - a) Sistemin yaşı.
  - b) Dolu ağı ve örtü malzemesi ile ana direkler ve ara direklerin yeterlilik durumu.
  - c) Direklerin kendi aralarındaki ve örtü malzemesi ile olan bağlantılarında kullanılan tutturucu elemanların görevini sağlıklı bir şekilde yerine getirebilecek tipte ve durumda olması.

- ç) Örtü malzemesinin işlevini yitirmesine yol açacak deformasyonlar.
- d) Ankraj sisteminin varlığı ve yeterliliği.

A.8. Sigorta Sözleşmesinin Başlangıcı ve Sonu

- (1) Sigorta sözleşmesi; aksi kararlaştırılmadıkça, poliçede başlama ve sona erme tarihleri olarak yazılan günlerde, poliçenin düzenlendiği saatte başlar ve aynı saatte sona erer.
- (2) Poliçe bitiş tarihi, sigortalı/sigorta ettirenin poliçe tanzimi sırasında, sistemde belirlenen limitler dâhilinde, beyan ettiği ürün hasat tarihidir.
- (3) Teminat kapsamındaki risk nedeniyle, meydana gelen miktar ve kalite kayıpları, poliçede belirtilmiş olan sigorta dönemi ile sınırlıdır. Takip eden yıllardaki zarar etkisi, teminat kapsamı dışındadır.

A.9. Sigorta Teminatının Başlangıcı ve Sonu

A.9.1. Sigorta Teminatının Başlangıcı

- (1) Sigorta teminatı; poliçe düzenleme tarihinden, risk incelemesi sonucu düzenlenen poliçelerde ise risk inceleme tarihinden itibaren en erken 7 gün sonra olmak üzere, bu maddede belirtilen bitki gelişme evresinde başlar.

(2) Dolu, fırtına, hortum, yangın, deprem, heyelan (***) , taşıt çarpması ile sel ve su baskını riskleri için teminat;

- a) Tarla ve bahçede yetiştirilmek amacıyla, ekilmiş ürünlerde, bitkinin yeşererek ve/veya filizlenerek toprak üstüne çıkmasından (*),
- b) Üzüm ve kivi asmalarında tomurcuk gözlerin uyanmasından (*),
- c) Muz bitkisinde, çiçek doğumunun başlamasından (*),
- ç) Çilekte çiçek salkımlarının oluşması döneminden (*),
- d) Fındık ürününde, bahçedeki ocaklarda bulunan dişi çiçeklerin (karanfilli tomurcukların) etrafını çevreleyen pulcuklardan ayrılıp, sap oluşturmaya ve ilk yaprakçıklar görülmeye başladıktan (*),
- e) Antepfıstığında dişi çiçeklerde göz patlamasından (*),
- f) Kestenede dişi çiçeklerin gözle görülebilir hale gelmesinden (*),
- g) Cevizde yıllık sürgünlerdeki ilk yaprakçıkların oluşmasından (*),
- ğ) Trabzonhurmasında tomurcukların patlamasından (*),
- h) İncirde ilk meyve taslağı doğuşlarının görülmesinden (*),
- ı) Dutta meyve taslaklarının oluşmasından (*),
- i) Armut, ayva ve elma ürününde pembe/beyaz tomurcuk döneminden (****),
- j) Diğer meyve ağaçlarında (erik, hünnap, kayısı, kiraz, şeftali, nektarin, vişne, zeytin, muşmula, yenidünya, badem, nar, altıntop, kamkat, limon, mandalina, portakal, avokado, ahududu, böğürtlen, yabanmersini, gojiberi, kızılıcık, kuşburnu, aronya, mürver, ejder meyvesi, passiflora-çarkıfelek vb.), bahçenin fenolojik olarak, ilk çiçeklenme evresine (***) girmesinden,
- k) Yağgölünde sürgünlerde ilk yaprakların oluşmaya başlamasından (*),
- l) Fidelerde, bitkinin tutmasından (*),
- m) Meyve ve bağ fidanlarında fidanın tutmasından (*),
- n) Çayda ilk sürgün filizlerinin görülmesinden (*),
- o) Çamfıstığında kozalaklarda ilk çiçeklenme başlamasından (**),
- ö) Sumakta çiçek salkım taslaklarının görülmesinden (*)

sonra başlar.

- p) Salamuralık asma yaprağında teminat asma yapraklarının salamuralık vasfa ulaştığı zaman başlar, yaprakların salamuralık özelliğini kaybettiği dönemde sona erer. Bu dönemler lokasyonlara göre aşağıdaki gibi tanımlanır. (Asma yaprağında salamuralık yaprak üretiminin gerçekleştiği sürgünlerin oluşmasından sonra başlar.)^(*)

Adana, Antalya, Hatay, Mersin, Osmaniye İlleri: 01 Nisan-01 Haziran

Diğer İller: 01 Mayıs-01 Temmuz

(3) Don riski için teminat;

- a) Üzüm ve kivi asmalarında, tomurcuk gözlerin uyanmasından^(*),
- b) Muz bitkisinde, çiçek doğumunun başlamasından^(*),
- c) Fındık ürününde, bahçedeki ocaklarda bulunan dişi çiçeklerin (karanfilli tomurcukların) etrafını çevreleyen pulcuklardan ayrılıp, sap oluşturmaya ve ilk yaprakçıklar görülmeye başladıktan^(*),
- ç) Antepfıstığında dişi çiçeklerde göz patlaması evresinden^(*),
- d) Kestane dişi çiçeklerin gözle görülebilir hale gelmesinden^(*),
- e) Cevizde yıllık sürgünlerdeki ilk yaprakçıkların oluşmasından^(*),
- f) Trabzonhurmasında tomurcukların patlamasından^(*),
- g) İncirde ilk meyve taslağı doğuşlarının görülmesinden^(*),
- ğ) Dutta meyve taslaklarının oluşmasından^(*),
- h) Elma, armut ve ayva ürünlerinde pembe/beyaz tomurcuk döneminden^(****),
- ı) Yağgölünde sürgünlerde ilk yaprakların oluşmaya başlamasından^(*),
- i) Diğer meyve ağaçlarında (erik, hünnap, kayısı, kiraz, şeftali, nektarin, vişne, zeytin, muşmula, yenidünya, badem, nar, altıntop, kamkat, limon, mandalina, portakal, avokado, ahududu, böğürtlen, yabamersini, gojiberi, kızılıçık, kuşburnu, aronya, mürver, ejder meyvesi, passiflora-çarkıfelek vb.) bahçenin fenolojik olarak, ilk çiçeklenme evresine^(**) girmesinden,
- j) Sumakta çiçek salkım taslaklarının görülmesinden^(*)

sonra başlar.

- k) Teminat kapsamındaki, şekerpancarı, kabak (çerezlik), domates (salçalık), domates (sofralık), biber (chili), biber (dolmalık), biber (sivri, çarliston), biber (salçalık), biber (kırmızı), biber (kapyra), biber (üçburun), biber (kaliforniya), biber (macar), biber (jalapeno), biber (turşuluk), patlıcan ürünlerinde don teminatı, fide ve yapraklanma dönemini kapsar. Bu dönemler ürünlere göre aşağıdaki gibi tanımlanır.

Şeker pancarı: 1 Nisan- 1 Haziran

Kabak (çerezlik): 1 Mayıs- 1 Haziran

Domates (Salçalık), Domates (Sofralık), Biber (Chili), Biber (Dolmalık), Biber (Sivri, Çarliston), Biber (Salçalık), Biber (Kırmızı), Biber (Kapyra), Biber (Üçburun), Biber (Kaliforniya), Biber (Macar), Biber (Jalapeno), Biber (Turşuluk), Patlıcan: 1 Mayıs- 1 Haziran

(4) Sigortalı bahçede, ilk çiçeklenme ve elma, armut ve ayva ürünlerinde pembe/beyaz tomurcuk evresindeki ağaç/bitki sayısının, toplam ağaç/bitki sayısına oranının %90'ını aşması halinde, (farklı çeşitlerden oluşmuş olsa bile) don teminatının başladığına hükmedilir.

(5) Bahçe içindeki ağaçlarda, fenolojik evrelerin gerçekleştiği tarihler bakımından farklılık arz eden çeşitlerin olması halinde, yukarıdaki durum poliçede yazılı olan çeşit bazında değerlendirilir.

(6) Yağmur riski için teminat; kiraz, üzüm ve incir ürünlerinde ben düşme döneminde; pamuk ve pamuk (sertifikalı tohumluk) ürünlerinde kozaların açılmasından sonra başlar.

(7) Yaban domuzu riski için teminat;

- a) Tarla ürünleri, sebze ve çilekte, bitkinin yeşermesi ve filizlenmesinden,
- b) Meyve, bağ, süs bitkisi ve çay fidanlarında, fidanın tutmasından sonra başlar.

(8) **Dolu ağı ve örtü için teminat;** dolu, fırtına, hortum, yangın, deprem, heyelan, taşıt çarpması, dolu ağırlığı, kar ağırlığı ile sel ve su baskınının dolu ağı ve örtü sistemlerine verdiği zararlar için teminat risk incelemesinin yapılması durumunda risk incelemesinin onaylanması ile, diğer durumlarda poliçenin başlangıç tarihinde başlar, poliçenin bitiş tarihinde biter.

(9) **Destek (telli terbiye) sistemleri için teminat;** poliçe başlangıcı ile başlar ve poliçenin bitiş tarihinde biter.

(10) Meyve ağaçları, çay ve asmaların kendileri ile fidanları ve süs bitkisi fidanları için teminat; dolu, fırtına, hortum, yangın, deprem, heyelan ile sel ve su baskını, kar ağırlığı, taşıt çarpması riskleri ile yaban domuzunun sadece fidanlara verdiği zararlar ve don riskinin bağ ve meyve fidanlarına verdiği zararlar için poliçede belirtilen tarihte başlar. Poliçe süresi 1 yıldır.

(11) **Sıcak hava zararı için teminat;** üzümde çiçeklenme ve tane bağlama dönemlerini, altıntop, limon, mandalina, portakal ürünlerinde çiçeklenme, meyve tutumu ve küçük meyve dönemlerini kapsar.

(12) **Kuş zararı için teminat;** Ayçiçeği ürünlerinde dane olum döneminden hasada kadar olan dönemi kapsar.

(*) Teminat başlangıcı, sözü edilen fenolojik evrelerin, parselin %90'ında %20 oranında gerçekleştiği zamandır.

(**) İlk çiçeklenme evresi, bir ağaçtaki çiçeklerin %5'inin açtığı zamandır.

(***) Meyvelerde heyelan teminatı, poliçe başlangıç tarihinden itibaren başlar.

(****) Elma, armut ve ayva ürünlerinde pembe/beyaz tomurcuk evresi; ağaçlardaki tomurcukların %20'sinin pembe/beyaz olduğu zamandır.

A.9.2. Teminatların Sonu

(1) Sigorta teminatı; her hal ve koşulda, poliçede belirtilen bitiş tarihinde sona ermek kaydıyla, poliçe bitiş tarihinden önce:

- a) Ürünün tam hasara uğraması,
  - b) Ürünün tamamının hasat edilmesi,
  - c) Sözleşmenin feshedilmesi
- hallerinde sona erer.

(2) Kurutmalık incirde yağmur riski için teminat, olgunlaşarak yere düşen buruk olarak tanımlanan meyvelerin en geç 3 gün içinde yerden toplanması şartı ile sona erer.

B. HASAR ve TAZMİNAT

B.1. Rizikonun Gerçekleşmesi Halinde Sigorta Ettirenin/Sigortalının ve Acentenin Yükümlülükleri

(1) Sigorta ettiren/sigortalı kayba uğramamak için hasar ihbarını, sigorta şirketi ya da acentesi aracılığıyla veya kendisi, rizikonun gerçekleştiği tarihten itibaren teknik olarak hasar tespitinin doğru,

hatasız ve zamanında yapılmasını sağlayacak en kısa sürede, poliçede belirtilen şekillerde Tarım Sigortaları Havuzuna bildirmek zorundadır.

(2) Ancak; bu süre, rizikonun gerçekleşme tarihinden itibaren don hasarlarında 10 günü, diğer hasarlarda 15 günü aşamaz. Poliçe bitiş tarihinden itibaren 15 gün geçtikten sonra hasar ihbarı yapılamaz.

(3) Sigorta ettiren/sigortalı, rizikonun gerçekleşmesi halinde, aşağıdaki hususları acentesi aracılığıyla veya kendisi, poliçede belirtilen şekilde Tarım Sigortaları Havuzuna bildirmekle yükümlüdür.

- a) Adı, soyadı ve adresi,
- b) T.C. Kimlik veya sigorta poliçe numarası,
- c) Rizikonun gerçekleştiği gün ve saat,
- ç) Hasar nedeni,
- d) Zarar gören ürünün cinsi, türü ve çeşidi,
- e) Rizikonun gerçekleştiği arazinin ilçe, köy, mahalle ve mevkisi.

(4) Acente, kendisine yapılan hasar ihbarlarını, gecikmeksizin Tarım Sigortaları Havuzu Merkezine ulaştırmakla yükümlüdür. Bu yükümlülük yerine getirilmediği takdirde, doğabilecek maddi kayıplar, sigorta şirketi kanalıyla, sorumlusuna rücu edilerek tazmin edilir.

(5) Sigorta ettiren/sigortalı, Tarım Sigortaları Havuzunun isteği üzerine, rizikonun gerçekleşme nedenlerini, ayrıntılı şekilde belirlemekle, zarar miktarıyla, delilleri saptamakla, yararlı bilgi ve belgeleri gecikmeksizin Tarım Sigortaları Havuzuna veya Tarım Sigortaları Havuzu eksperlerine vermekle yükümlüdür.

(6) Yangın ve taşıt çarpması hasarlarında tazminat ödemesinin yapılabilmesi için sigortalı, savcılık sonuç kararını temin edip, Tarım Sigortaları Havuzuna vermekle yükümlüdür. Ulusal, bölgesel, il veya ilçe geneli gibi geniş alanları etkileyen yangın olaylarında, sigorta tazminatı ödemesinin yapılması için savcılık kararının temin ve teslimi aranmaz.

B.2. Koruma Önlemleri ve Kurtarma

(1) Sigorta ettiren/sigortalı, bu sigortayla teminat altına alınan rizikoların gerçekleşmesi halinde, zararı önlemeye, azaltmaya ya da hafifletmeye yarayacak önlemleri almakla yükümlüdür. Bu çerçevede sigorta ettiren/sigortalı;

- a) Rizikonun gerçekleşmesinden, zararın belirlenmesine kadar geçen zaman içinde, hasara uğrayan ürünün gelişmesi için, sigortalı değilmişçesine, gereken bakımı göstermek ve bu amaçla, Tarım Sigortaları Havuzu tarafından verilen talimatlara uymakla,
- b) Tazminat yükümlülüğü ve miktarının saptanması için Tarım Sigortaları Havuzunun veya Tarım Sigortaları Havuzu eksperlerinin, sigortalı bitkisel ürünler ve bunlarla ilgili belgeler üzerinde yapacakları araştırma ve incelemelere izin vermekle,
- c) Zarar, Tarım Sigortaları Havuzu veya Tarım Sigortaları Havuzu eksperleri tarafından belirleninceye kadar, sigorta konusu hasarlı ürün üzerinde, hasarın saptanmasını güçleştirecek veya hasar miktarını artıracak nitelikte, herhangi bir değişiklik yapmamakla

yükümlüdür.

(2) Hasat edilebilecek hale gelmiş ürünlerde, hasar tespitinin yapılabilmesi için, Tarım Sigortaları Havuzunun veya Tarım Sigortaları Havuzu eksperlerinin onayını almak kaydı ile hasarlı tarla, bağ ve bahçelerde zararı doğru tespit etmeye yardım edecek şekilde ve miktarda, uygun yerlerinden örnek kısımlar ve parçalar biçilmeksizin ve toplanmaksızın hasada devam edilebilir.

B.3. Rizikonun Gerçekleşmesi Halinde Tarım Sigortaları Havuzunun Hakları

(1) Riziko gerçekleştiğinde, Tarım Sigortaları Havuzu veya Tarım Sigortaları Havuzu eksperleri, hasar tespiti yapmak, sigorta kapsamındaki maddi değerleri koruma altına almak ve zararı azaltmak amacıyla, makul ve uygun şekillerde, hasara uğrayan yere girebilirler. Tarım Sigortaları Havuzu, bu şekilde hareket etmekle, herhangi bir tazminat sorumluluğu yüklenmiş olmaz ve sözleşme hükümlerinden doğan haklarının herhangi birinden feragat etmiş sayılmaz.

B.4. Hasarın Tespiti

(1) Hasar tespitinin doğru, hatasız ve zamanında yapılması esastır. İlgili mevzuat gereği hasar tespit işlemleri Tarım Sigortaları Havuzu eksperleri tarafından yapılır. Sigorta edilmiş ürünlerde; teminat kapsamında meydana gelen hasarın nedeni, niteliği ve miktarı, Tarım Sigortaları Havuzu veya Tarım Sigortaları Havuzu eksperleri tarafından tespit edilir.

(2) Taraflar zarar miktarında anlaşamadıkları takdirde, sigortalı ikinci bir hasar tespiti yapılması için ilk tespit tarihinden en geç 7 gün içinde, Tarım Sigortaları Havuzundan yazılı olarak talepte bulunur. Tarım Sigortaları Havuzu, talebin kendisine ulaştığı tarihten itibaren, 5 gün içinde, Tarım Sigortaları Havuzu eksperini atar.

B.5. Tazminat Hesabı

(1) Hasar tespitinde belirlenen ve tazminatın hesabında esas alınacak hasar oranı, eksik beyan durumları hariç olmak üzere, Tarım Sigortaları Havuzu eksperleri tarafından belirlenen gerçek verim üzerinden hesaplanan sigorta bedeline uygulanır.

(2) Muafiyeti geçmeyen hasarlar ödenmez. Tazminat hesabında hasar miktarının poliçede belirtilen muafiyeti aşan kısmı esas alınır. Sigorta bedeli üzerinden hesaplanan muafiyet tutarı indirildikten sonra kalan zarar miktarı üzerinden müşterek sigorta tutarı hesaplanarak tazminat tutarından indirilir.

(3) Kısmi hasarlara ilişkin ödemeler, hiçbir zaman tam hasar halinde ödenecek tazminatı aşamaz.

(4) Tazminatın hesabı; muafiyet, varsa müşterek sigorta ve daha sonra sovtaj tutarları dikkate alınarak, tarife ve talimatlarda belirtildiği şekilde yapılır.

(5) Ödenecek en yüksek tazminat oranı tarife ve talimatlarda belirtilen oranla sınırlıdır.

(6) Bu sigortayı yaptıran üreticinin, aynı parseli için Devlet Destekli Köy Bazlı Kuraklık Verim Sigortası da yaptırmış olması durumunda her iki poliçe için ödenecek toplam tazminat tutarı, sigorta bedeli yüksek olan poliçe ile sınırlıdır.

B.6. Erken Dönemde Gerçekleşen Hasarlarda Ekim / Dikim Masrafı

(1) Sigortalı ürünün tamamının veya bir kısmının, yeniden ekim/dikime imkân veren erken bir gelişme devresinde hasara uğraması durumunda; Tarım Sigortaları Havuz eksperleri tarafından aynı ürünün yeniden ekim/dikimine karar verilmesi halinde, sigortalının hasar tarihine kadar hasar gören ürüne yapmış olduğu tespit edilen ekim/dikim ve bakım masrafları tarife ve talimatlarda belirtilen esaslara göre ödenir. Yeniden; poliçede yazılı olan aynı ürünün ekim/dikimine karar verilirse poliçe aynı şartlarla devam eder.

(2) Tarım Sigortaları Havuzu eksperleri tarafından, farklı bir ürünün yeniden ekim/dikimine karar verilmesi halinde, sigortalının hasar tarihine kadar hasar gören ürüne yapmış olduğu tespit edilen

ekim/dikim ve bakım masrafları tarife ve talimatlarda belirtilen esaslara göre ödenir. Farklı bir ürün ekimi yapılması durumunda mevcut poliçenin vadesi sigortalının yazılı beyanı ile sonlandırılır.

(3) Tarım Sigortaları Havuz eksperleri tarafından sigortalı veya farklı bir ürünün tamamının veya bir kısmının yeniden ekim/dikimine karar verildiği hallerde, yeniden ekim/ dikimin yapılmamasından kaynaklanan zararlar ödenmez.

(4) Poliçeye ait sigorta bedeli, yeniden ekim/dikim için ödenen tazminatın sigorta bedelinden mahsup edildikten sonra ortaya çıkan sigorta bedelidir.

(5) Aşağıda belirtilen haller, yeniden ekim/dikim kapsamı dışındadır.

- a) Poliçede belirtilen miktarın üzerinde, ürün elde edileceğinin belirlenmesi.
- b) Üretim yılı içinde, daha önce yeniden ekim/dikim ödemesi yapılmış olması.
- c) Yeniden ekim/dikim koşullarının, elverişli olmadığı belirlenmesi.

B.7. Tazminatın Ödenmesi

(1) Hasar dosyasının tamamlanmasından sonra, kesinleşmiş olan tazminat miktarı en geç 30 gün içerisinde sigortalıya ödenir.

(2) Rizikonun gerçekleşmesinin, sigortalı ürün üzerindeki sonuçlarının tespit edilebilmesi için ürünün fenolojik evre olarak hasat döneminin beklenmesi zorunludur. Tazminat, hasat tarihinden önce ödenmez. Ancak, ürünün tamamen hasarlanması halinde tazminat sigortacılık ilkeleri dahilinde poliçe bitiş tarihinden önce ödenir.

(3) Tazminat ödeme tarihinde, muaccel hale gelen ve sigorta ettiren/sigortalıya ait tüm poliçelere ilişkin ödenmemiş prim borçları, alacaklı sigorta şirketinin beyanı doğrultusunda, tazminattan mahsup edilebilir.

(4) Sözleşme süresi içinde kısmi hasarların oluşması durumunda toplam tazminat tutarı, poliçe bitimi sonrası bir defada ödenir.

(5) Tazminat ödemeleri, banka kanalı ile sigorta ettiren/sigortalı adına yapılır. Ödenen tazminat miktarının sigortalı tarafından bankacılık işlemlerinin gerektirdiği sürede alınmaması nedeniyle Tarım Sigortaları Havuzu hesabına dönmesi halinde gecikme ileri sürülerek faiz veya munzam zarar talebinde bulunulamaz.

(6) Yanlış veya eksik bilgilendirme sonucunda sigorta ettirenin uğrayacağı zararlar, sigorta şirketi ve tüm satış kanalları tarafından tazmin edilir.

B.8. Tazminat Miktarının Eksilmesi veya Tazminat Hakkının Düşmesi

(1) Rizikonun gerçekleşmesi durumunda, sigorta ettirenin/sigortalının yükümlülüklerini yerine getirmemesi sonucu, zarar miktarında bir artış olursa, bu suretle artan kısım ödenecek tazminattan indirilir.

(2) Sigorta ettiren/sigortalı, teminat kapsamındaki bazı risklerin gerçekleşmesine kasten sebep olur veya zarar miktarını kasten artırıcı eylemlerde bulunursa, sözleşmeden doğan hakları düşer.

(3) Sigortalı ürünün, sigorta teminat başlangıç tarihinden önce hasara uğradığı tespit edildiği takdirde, bu hasara ilişkin tazminat talebi reddedilir.

B.9. Hasar ve Tazminatın Sonuçları

(1) Rizikonun gerçekleşmesi ile sigortalı ürünün bütününde tam hasar meydana geldiği takdirde sigorta teminatı sona erer.

(2) Kısmi hasarlarda sigorta teminatı, poliçede belirtilen bitiş tarihine veya bitiş tarihinden önce hasat edilene kadar meydana gelebilecek teminat kapsamındaki diğer hasarlar için devam eder.

(3) Tarım Sigortaları Havuzu, yaptığı tazminat ödemesi tutarınca, hukuken sigortalı yerine geçer ve sigorta ettirenin/sigortalının, zarardan dolayı üçüncü şahıslara karşı ortaya çıkan yasal hakları, tazmin ettiği bedel nispetinde, Tarım Sigortaları Havuzuna intikal eder. Sigorta ettiren/sigortalı, Tarım Sigortaları Havuzuna ikame edebileceği davaya yararlı ve elde edilmesi mümkün belge ve bilgileri vermeye zorunludur.

C. ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

C.1. Sigorta Priminin Ödenmesi, Tarım Sigortaları Havuzunun Sorumluluğunun Başlaması ve Sigorta Ettirenin Temerrüdü

(1) Bu genel şartlar çerçevesinde akdedilen sigorta sözleşmesi, Tarım Sigortaları Havuzu tarafından yetkili kılınan sigorta şirketi aracılığıyla yapılır.

(2) Sigorta ettirenin/sigortalının prim yükümlülüğünün tamamının veya primin taksitle ödenmesi kararlaştırılmışsa, peşinatın, sözleşme yapılır yapılmaz ve en geç poliçenin teslimi karşılığında ödenmesi gerekir. Aksi kararlaştırılmadıkça, prim veya peşinat ödenmediği takdirde, poliçe teslim edilmiş olsa dahi, Tarım Sigortaları Havuzunun sorumluluğu başlamaz ve bu husus poliçeye yazılır.

(3) Prim ödeme borcunda temerrüde düşülmesi halinde, genel hükümler uygulanır.

C.2. Sigorta Ettirenin/Sigortalının Sözleşme Yapıldığı Sırada Beyan Yükümlülüğü

(1) Tarım Sigortaları Havuzu bu sigortayı, sigorta ettirenin/sigortalının beyanı ile sigortalının ÇKS bilgilerine dayanarak yapar.

(2) Tarım Sigortaları Havuzu, gerekli gördüğü her durumda, risk analizi yaparak, poliçe tanzim edilmiş olsa bile prim fiyatında artırım yapabilir.

(3) Sigortalının kendisine ait farklı parsellerde yer alan ürünler için, ayrı ayrı poliçe düzenletmesi esastır. Farklı parsellerde yer alan ürünlerin, tek bir parseldeymiş gibi sigortalatılması halinde meydana gelecek zararlar, en fazla sigortalı parselde yer alan ürünlerin sigorta bedeli ile sınırlıdır.

(4) Sigorta ettirenin/sigortalının beyanının, gerçeğe aykırı veya eksik olduğunun tespit edilmesi halinde, sözleşmenin yapılmamasını veya daha ağır şartlarla yapılmasını gerektirecek durumlarda; Tarım Sigortaları Havuzu durumu öğrendiği tarihten itibaren 15 gün içinde sözleşmeden cayabilir veya sözleşmeyi yürürlükte tutarak aynı süre içinde prim farkını talep edebilir. Sigorta ettirenin, 10 gün içinde talep edilen prim farkını ödememesi halinde sözleşme başka bir ihtara gerek kalmaksızın, kendiliğinden feshedilmiş olur.

(5) Caymanın veya feshin hüküm ifade ettiği tarihe kadar geçen sürenin primi (fili olarak rizikosu sona eren teminatlara ait olan hariç), kısa dönem esası üzerinden hesaplanır ve fazlası iade edilir.

(6) Sigorta ettirenin/sigortalının, kasıtlı olarak, gerçeğe aykırı veya eksik beyanda bulunduğu ve bunun rizikonun gerçekleşmesi veya tazminat miktarına etkisi olduğu anlaşılırsa; Tarım Sigortaları Havuzu riziko gerçekleşmiş olsa bile tazminat ödemeksizin sözleşmeyi feshedebilir.

(7) Rizikonun gerçekleşmesinden sonra sigorta ettirenin/sigortalının ihmali ile beyan yükümlülüğü ihlal edildiği takdirde, bu ihlal, tazminatın veya bedelin miktarına yahut rizikonun gerçekleşmesine etki edebilecek nitelikte ise, ihmalin derecesine göre tazminattan indirim yapılır. Sigorta ettirenin kusuru kasıt derecesinde ise beyan yükümlülüğünün ihlali ile gerçekleşen riziko arasında bağlantı varsa, Tarım Sigortaları Havuzunun, tazminat veya bedel ödeme borcu ortadan kalkar; bağlantı yoksa Tarım Sigortaları Havuzu ödenen primle ödenmesi gereken prim arasındaki oranı dikkate alarak, sigorta tazminatını veya bedelini öder.

(8) Süresinde kullanılmayan, cayma veya prim farkını talep etme hakkı düşer.

C.3. Sigorta Ettirenin/Sigortalının Sözleşmenin Devamı Sırasında Yükümlülükleri

(1) Sigorta ettiren/sigortalı, sigortalı ürünle ilgili toprak işleme, sulama, budama, seyreltme, ilaçlama, gübreleme, yabancı ot mücadelesi vb. gibi gerek don etkisini azaltıcı ve gerekse zaten yapmak durumunda olduğu tarımsal işleri, zamanında yerine getirmekle yükümlüdür.

(2) Sigorta ettiren/sigortalı, bu yükümlülüklerini yerine getirmez ve bunun sonucu, ziyan ve hasar miktarında bir artış olursa, tazminatın ödenmemesi hakkı doğar.

C.4. Sigorta Ettirenin/Sigortalının Sigorta Süresi İçinde İhbar Yükümlülüğü ve Sonuçları

(1) Sigorta sözleşmesinin düzenlenmesinden sonra, poliçe üzerinde veya ÇKS' de yer alan bilgilerde herhangi bir değişiklik olduğu takdirde, sigorta ettiren/sigortalı derhal ve makul nedenlerin varlığı halinde en geç 10 gün içinde, durumu Tarım Sigortaları Havuzuna yazılı olarak bildirmekle yükümlüdür.

(2) Değişiklik, Tarım Sigortaları Havuzunun sözleşmeyi yapmamasını veya daha ağır şartlarla yapmasını gerektiren hallerden ise,

- a) Tarım Sigortaları Havuzu, değişikliği öğrendiği tarihten itibaren 1 ay içinde sözleşmeyi feshedebilir veya prim farkını talep etmek suretiyle sözleşmeyi yürürlükte tutabilir.
- b) Sigorta ettirenin/sigortalının, 10 gün içinde talep edilen prim farkını ödememesi halinde sözleşme başka bir ihtara gerek kalmaksızın kendiliğinden feshedilmiş olur.
- c) Feshin hüküm ifade ettiği tarihe kadar geçen sürenin primi, riskin özelliğine göre, kısa dönem esasları üzerinden hesaplanır ve fazlası iade edilir.
- ç) Süresinde kullanılmayan fesih veya prim farkını talep etme hakkı düşer.

(3) Değişiklik, rizikoyu hafifletici nitelikte ve daha az prim uygulamasını gerektirir hallerden ise; Tarım Sigortaları Havuzu, bu değişikliğin yapıldığı tarihten, sözleşmenin sona ermesine kadar geçecek süre için gün esasına göre hesap edilecek prim farkını, sigorta ettirene iade eder.

(4) Tarım Sigortaları Havuzunun, sözleşmeyi yapmamasını veya daha ağır şartlarla yapmasını gerektiren değişiklik hallerinde;

- a) Tarım Sigortaları Havuzu durumu öğrenmeden önce,
- b) Tarım Sigortaları Havuzunun fesih ihbarında bulunabileceği süre içinde,
- c) Fesih ihbarının hüküm ifade etmesi için geçecek süre içinde

riziko gerçekleşirse, değişikliğin bildirilmesinde sigorta ettirenin ihmalinin bulunduğu veya kastı bulunması halinde dahi, rizikonun gerçekleşmesi veya tazminat miktarıyla, beyan edilmesi gereken

değişiklik arasında bağlantı bulunmadığı hallerde; tazminat, tahakkuk ettirilen prim ile tahakkuk ettirilmesi gereken prim arasındaki orana göre ödenir. Sigorta ettirenin/sigortalının, değişikliği kasten bildirmediği durumlarda beyan eksikliği ile rizikonun gerçekleşmesi veya tazminat miktarı arasında bağlantı olması halinde, Tarım Sigortaları Havuzu tazminat ödenmeksizin sözleşmeden cayma hakkını kullanabilir. Kasıt olmadığı hallerde ise; sigorta ettirenin/sigortalının, ihmal derecesine göre belirlenecek bir oranda, tazminattan indirim yapılabilir.

(5) Sigorta ettirenin hiçbir neden yokken sözleşmeden cayma süresi, poliçe tanzim tarihinden itibaren 7 gündür. Varsa, risk inceleme ve hasar tespit masrafı cayma hakkını kullanan sigortalıdan tahsil edilir.

(6) Ürünün türüne göre A.9.1 maddesinde belirtilen teminat başlangıcından önce herhangi bir nedenle ekilememesinin Tarım Sigortaları Havuzu tarafından tespit edilmesi halinde sözleşme iptal edilerek tahsil edilmiş prim tutarı sigorta ettirene/sigortalıya iade edilir.

(7) Sözleşme süresi içinde fiili olarak rizikosu sona eren teminatlar için sözleşmenin feshi durumunda söz konusu teminat için prim iadesi yapılmaz. Riski devam eden diğer teminatlar için prim, kısa dönem esasına göre hesaplanır.

(8) Sigorta ettiren/sigortalı, bir hasar meydana gelmeden önce olmak kaydıyla verim yükseltme talebinde bulunabilir. Bu talebin, Tarım Sigortaları Havuzu tarafından uygun bulunması halinde dolu paket riskleri için verim artış miktarı kadar zeyil düzenlenir ve prim farkı tahsil edilir.

(9) Teminat kapsamı dışındaki nedenlerle verim indirimi taleplerinde gün esasına göre prim iade edilir. Ancak, don teminatı başlangıcından 10 gün sonra yapılacak verim indirim taleplerinde, hiçbir şekilde don teminatı primi iade edilmez.

(10) Don teminatı alan poliçelerde teminat başlamadan önce teminat kapsamı dışındaki nedenlerle verim azalması söz konusu ise, bu durum teminat başlangıcından itibaren en geç 10 gün içinde bildirilmek zorundadır. Süresinde yapılmayan bildirimlerde prim iadesi yapılmaz.

C.5. Birden Çok Sigorta

(1) Sigortalanmış ürünler üzerine, sigorta ettiren/sigortalı başka sigortacılarla aynı rizikolara karşı başka sigorta sözleşmesi yapamaz.

C.6. Menfaat Sahibinin Değişmesi

(1) Sözleşme süresi içinde, menfaat sahibinin herhangi bir suretle değişmesi ve bu değişikliğin belgelenmesi halinde, sigortanın hükmü devam eder ve sigorta ettirenin/sigortalının, sözleşmeden doğan hak ve yükümlülükleri değişiklik tarihinden itibaren yeni sahibine geçer.

C.7. Tebligatlar

(1) Bu genel şartlar çerçevesinde taraflar arasında yapılacak tüm tebligatlarda Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır.

C.8. Sırların Saklı Tutulması

(1) Bu sözleşmenin uygulanmasında, ilgili tarafların, 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun "Sır Saklama Yükümlülüğü" başlıklı 31/A maddesi kapsamındaki sorumlulukları saklıdır.

C.9.Tahkim ve Yetkili Mahkeme

(1) Sigorta sözleşmesinden kaynaklanan uyuşmazlıklarla ilgili olarak, uyuşmazlık konusu olayın üyelik tarihinden sonra meydana gelmiş olması halinde, Sigorta Tahkim Komisyonuna başvurulabilir. 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 30' uncu maddesinin on ikinci fıkrasında belirtilen tutara kadar olan kararlar her iki taraf için de kesindir. Sigorta Tahkim Komisyonuna başvuru ile ilgili ayrıntılı bilgi www.sigortatahkim.org adresinden edinilebilir.

(2) Sigorta sözleşmesinden doğan anlaşmazlıklar nedeniyle, ilgili taraflar aleyhine açılacak davalarda yetkili mahkeme, Tarım Sigortaları Havuzu merkezinin veya sigorta şirketi/acentesinin ikametgâhının veya rizikonun gerçekleştiği yerin bulunduğu il merkezinde; Tarım Sigortaları Havuzu ya da sigorta şirketi/acente tarafından açılacak davalarda ise, davalının ikametgâhının bulunduğu yerin il merkezindeki ticaret davalarına bakmakla görevli mahkemedir.

C.10. Zaman Aşımı

(1) Sigorta sözleşmesinden doğan bütün talepler iki yılda zaman aşımına uğrar.

C.11.Yapılacak Değişiklikler

(1) Genel şartlar ile tarife ve talimatlarda yapılacak prim artışı gerektirmeyen değişiklikler, sigortalı lehine olması durumunda sigortacılık ilkeleri dâhilinde zeyil işlemine gerek olmadan poliçeye dâhil edilir.

C.12. Yürürlük

(1) Bu genel şartlar 01/01/2022 tarihinde yürürlüğe girer.